

Hvordan skape en attraktiv by??

Landskapsarkitektstuder tar utfordringen med Grønne og blå strukturer.

I forbindelse med byplanarbeidet arbeidet 36 landskapsarkitekt-studenter med sin semesteroppgave på Sortland (5 årstinn). De har prosjektert konkrete løsninger for byrom og grøntområder på Sortland.

Tema for oppgavene

Tema var "Grønne og blå strukturer i urbane strøk". Det dreier seg om områdene *mellom bebyggelsen*, byrommet og sammenhengen mellom disse.

Studentene ser byen med nye øyne- ambisiøse og spennende innspill.

Sortland har vært privilegert som har hatt studenter med full fokus på Sortland i et halvt år! Studentene har sett byen med nye øyne, og har hatt fokus på kvalitetene på Sortland og utfordringene vi står overfor. De har jobbet ca 600 timer hver for å komme frem til det de mener er de gode løsningene for Sortland. Prosjektene representerer ambisiøse og spennende innspill til hvordan byen kan utvikle seg i årene fremover.

Medvirkning og en bred diskusjon.

I byplan ønsker å ha en åpen diskusjon om utviklingen av Sortland. For at flest mulig skulle få tilgang på landskapsarkitektens prosjektene, ble de presentert i ulike tema over 6 uker i begge lokalavisene. De samme prosjektene var presentert i skiftende utstilling på to av kjøpesentrene i februar og mars i år. I tillegg ligger prosjektene på kommunens hjemmeside. Mange mennesker har lest og sett ideer de ikke selv hadde tenkt var mulig. Vi håper dette har bidratt til å inspirere til nye tanker om kreative løsninger i utvikling av sentrum.

Oppgavene – oppsummering:

I arbeidet med Byplan ser vi noen hovedutfordringer for utvikling av Sortland tettsted. Studentene påpeker mange de samme utfordringene, som også kommer opp i Gatebruksplanen. Studentene har tegnet konkrete prosjekt som løser noe av dette. Det gir oss gode innspill i det videre valg av løsninger.

Grundig analyser peker på byens utfordringer.

Studentenes analysearbeid omfattet gjennomgang av byens historie, naturgrunnlag og klima, arealbruk, møteplasser og forvaltning av uterom, endringer i de blågrønne strukturene mm.

Analysene ga grunnlag for å peke på viktige utfordringer og muligheter: Professor Ola Bettum oppsummerer:

- Sortland er porten til Vesterålen. Her handler om sjøen og måten vi møter sjøen på nå: Sol og utsikt, se hurtigruten og se Sortland med "båtens øyne".
- Det er viktig å ta opp diskusjonen om hvor langt ut man skal fylle opp, hvordan man skal fylle ut og krav til bearbeiding av utfyllingskanten.
- Å bygge i by dreier seg mye om å forstå stedets målestokk. Sortland er en småhusby. Bygg på 6-7 etasjer eller mer og med 50-60m lange fasader er noe som kun er egnet i en fem-seks byer i Norge. Sortland er ikke blant dem.
- Det er overflod av parkeringsplasser, bilen preger hele Sortland sentrum. Det er behov for å definere bruken av det offentlige rommet. Det er få og mangelfulle møteplasser. Kvaliteten er lav og lekeanlegg er dårlig vedlikeholdt. Det er ikke kvantiteten av møteplasser som er avgjørende, men kvaliteten og muligheten til mangfold i bruk. I dag er Sortlands mest brukte møteplasser kjøpesentrene, som for øvrig er en tendens i hele landet. Utfyllinger oppfattes også som ingenmannsland og blir brukt til parkering. Det er behov for definerte og bearbejdede møteplasser i byen.
- Flere boliger i Sortland sentrum kan bidra til gode utendørs møteplasser. Mange arealer i sentrum kan utnyttes til boligformål med grønne utearealer som gir god bokvalitet og samtidig bidrar positivt til bymiljøet.

Innspill på bakgrunn av noen av studentoppgavene:

Torget må få nærmere kontakt med sjøen og fylles med aktivitet som er mer rettet mot sjøen. Trafikken på torget må fjernes. Flytte moloen til Havsøyet og anlegge gjestehavn.

Havnepromenaden og sjøfronten er svært viktig for Sortlands utvikling og identitet. Det må utarbeides en helhetlig plan som gir presise føringer for utforming av promenaden i ulike delområder den går gjennom samt møte med sjøen. Planen må peke på de gode stedene, angi hvor ulike aktiviteter skal foregå. krav til tilgjengelighet og bearbeiding av kanten mot sjøen. I

Sortlandsbekken Flere prosjekter viser en åpning av bekkeløpet. Det skal bli vakkert og opplevelsesrikt, der skapes ulike steder som inviterer til lek og rekreasjon dette kan bli en viktig forbindelseslinje fra marka til sentrum sjøen, som fylles med innhold

Helhet i sentrum

Studentene har laget forslag til lysplan, Gateplan og Byaksen i sentrum. Noen viser også en ny boligstruktur, med tett og lav bolig btruktur.

Landskapsarkitektstudentene fra UMB i forhold til grønt.

Landskapsarkitektene har jobbet på ulikt detaljeringsnivå med oppgavene. Noen har sett på overordnede grøntstrukturer, andre på havnepromenaden og turnett, men de fleste har jobbet med konkrete prosjekt. De har synliggjort en del problemstillinger og sett på muligheter som kan brukes i diskusjonen om løsninger fremover.

- **Viktige forbindelseslinjer med blant annet:**
 - Åpning av Sortlandsbekken (illustrasjon under)
 - Frydenlund alle fra sentrum til marka (modell)
 - Havnepromenaden

- **Løsning av konkrete prosjekt med blant annet:**
 - Kringelneset (fotomontasje til høyre)
 - Grusbanen (under)
 - Torget
 - Natsteinsøyra

Grønn plakat

Grønn plakat er en metode for å systematisere kunnskapen om grønnstruktur slik at registrerings- og analysearbeidet, og bruken etterpå, blir mest mulig effektiv. Det er en oppsummering og en avveining på ulike tema om grøntstruktur. Grønn plakat er et verktøy for bruk i planlegging og forvaltning.

Formålet er å synliggjøre verdiene og funksjonen til grøntstrukturen, slik at de blir tatt hensyn til. Alle områder blir vurdert ut i fra:

1. Naturverdi: naturtype, grunnforhold, rødlistearter, mm
2. Rekreasjons- og friluftslivsverdi: Stier, lek og opphold, turmål, utsiktspunkt, mm
3. Landskapsverdi: Markante natur og landskapselement, siluetter, opplevelse mm

Det er utarbeidet egne temakart for hver av disse deltemaene. Dette sammenstilles i et felles kart, der man ser den samlede grønne verdien av de enkelte områdene.

Utarbeidelsen av grønn plakat er et stort arbeid, med svært mye faktainformasjon som skal innhentes og faglig vurderinger som skal gjøres. I forbindelse med byplanarbeidet har en av Landskapsarkitektene på Ås jobbet med dette som sin semesteroppgave høsten 2012.

Grønn plakat gir oss et godt grunnlag for å vurdere hvilke områder som bør bevares og som kan bebygges, ut i fra et grønt-faglige perspektiv.

